

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce **M. B.**, zastoupeného JUDr. Alexanderem Királyem, Ph.D., advokátem se sídlem Ostrava, L. Poděšť 1883/5, proti žalované **Revírní bratrské pokladně, zdravotní pojišťovně**, se sídlem Ostrava, Michálkovická 108, zastoupené JUDr. Libuší Šmehlíkovou, advokátkou se sídlem Ostrava, Michálkovická 967/108, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 1. 2015, č. j. 78 Ad 43/2012 - 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5.000 Kč**, který mu bude vrácen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Revírní bratrské pokladny, zdravotní pojišťovny ze dne 19. 6. 2012, sp. zn. SŘV-ZNL/672/U53/O-14/12 (dále též jen „rozhodnutí žalované“), bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, zamítnuto odvolání žalobce ve věci neschválení úhrady komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péče (schválena byla pouze úhrada příspěvkové lázeňské léčebně rehabilitační péče). Rozhodnutí žalované napadl žalobce žalobou, kterou navrhoval jeho zrušení. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 1. 2015, č. j. 78 Ad 43/2012 - 35 (dále též jen „napadený rozsudek“) bylo rozhodnutí žalované zrušeno a věc byla žalované vrácena k dalšímu řízení (výrok I.). Současně s tím krajský soud zavázal žalovanou zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 6.800 Kč, a to ve lhůtě 60 dní od právní moci tohoto rozsudku, k rukám jeho zástupce (výrok II.).

Proti tomuto rozsudku brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, v níž explicitně neuvádí žádný zákonný důvod podle § 103 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) Z jejího obsahu lze dovodit, že se jedná o důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť stěžovatel namítá, že „*krajský soud nerozhodl o části závazného právního názoru*

vysloveného Nejvyšším správním soudem“. Tvrdí, že „*krajský soud nezahrnul do výroku napadeného rozsudku o nákladech řízení náklady vzniklé v řízení o kasační stížnosti, ačkoli mu Nejvyšší správní soud uložil, aby v novém rozhodnutí rozhodl v souladu s ustanovením § 110 odst. 3 věty první s. ř. s. také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti, a to včetně náhrady za daň z přidané hodnoty ve smyslu § 137 odst. 3 písm. a) s. ř. s., neboť zástupce stěžovatele je plátcem této daně.*“ Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena § 103 odst. 1 s. ř. s. je věcí právního hodnocení věci kasačním soudem, a nezakládá proto nedostatek návrhu (k tomu srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS; všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Stěžovatel v kasační stížnosti nejprve poukázal na přípustnost této - opakované kasační stížnosti, s tím, že v předešlé kasační stížnosti nemohl uplatnit námitku, dle které se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, vyjádřeným v rozsudku ze dne 30. 9. 2013, č. j. 4 Ads 134/2012 - 50. Dále konstatoval, že i když ustanovení § 104 odst. 2 s. ř. s. stanoví, že kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je nepřipustná, neznamená to, že je nepřipustná i za situace, kdy stěžovatel současně brojí proti meritů věci. Dle stěžovatele proto může být kasační stížnost přípustná a úspěšná i tehdy, je-li jí namítáno, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem kasačního soudu, byť ten se týká (jen) náhrady nákladů řízení o kasační stížnosti. Tak je tomu i v nyní posuzované věci, kdy měl krajský soud podle Nejvyššího správního soudu rozhodnout v novém rozhodnutí také o náhradě nákladů řízení o předchozí kasační stížnosti, což neučinil. Z uvedených důvodů proto stěžovatel kasační stížnost považuje za přípustnou.

Nadto stěžovatel uvádí, že nezahrnul-li krajský soud do výroku o nákladech řízení některou jejich složku, nejde o chybějící výrok, který by bylo možno napravit postupem dle § 166 odst. 1 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), ale o vadu rozsudku, jejíž nápravu je možno zjednat jen kasační stížností, a to poukazem na fakt, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu o povinnosti rozhodnout po vrácení věci také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti. Z uvedeného důvodu nelze vytýkaný nedostatek vyřešit ani opravným usnesením dle § 164 o. s. ř.

Stěžovatel rovněž upozorňuje, že ač je jeho zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, krajský soud, v rozporu s ustanovením § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř., do přiznaných nákladů řízení nezahrnul i částku odpovídající této dani, kterou je povinen z přiznané odměny odvést, a to přesto, že na webových stránkách Ministerstva financí lze zjistit, že zástupce stěžovatele je plátcem této daně.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti pouze konstatovala, že předmětná kasační stížnost se vztahuje pouze k nákladům řízení, které byly napadeným rozsudkem krajského soudu přiznány. Samotnou stížnost považuje žalovaná za formální a postup krajského soudu za správný.

Vzhledem k tomu, že nyní projednávaná kasační stížnost je v dané věci již v pořadí druhou (obě podané stěžovatelem), zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve otázkou její přípustnosti. Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je totiž kasační stížnost *nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším*

správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. K interpretaci uvedeného ustanovení se vyslovil Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>), v němž uvedl, že smyslem a účelem citovaného ustanovení je to, *“aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil.”* Směřuje-li tedy kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž krajský soud rozhodl poté, kdy jeho rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, je kasační stížnost přípustná především stran právní otázky, kterou se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť toho vzhledem k důvodu zrušení rozhodnutí krajského soudu nebylo třeba či to dokonce ani nebylo možné. Dále je kasační stížnost přípustná, opírá-li se o námitku, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu stran právní otázky, kterou tento soud posuzoval (čítaje v to i relevantní skutkové okolnosti rozhodné pro posouzení právní otázky). Jiné, než shora uvedené, stížnostní důvody nemohou být meritorně projednány (viz též usnesení zdejšího soudu ze dne 10. 6. 2008, č. j. 2 Afs 26/2008 – 119). Zdejší soud dospěl k závěru, že ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. není v daném případě překážkou věcné projednatelnosti (přípustnosti) kasační stížnosti, neboť stěžovatel krajskému soudu vytýká, že se neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, kterým byl zavázán zohlednit v novém rozhodnutí i náklady vzniklé v řízení o předešlé kasační stížnosti a rozhodnout i o nich.

Otázka přípustnosti kasační stížnosti se nicméně nevyčerpává jen posouzením podmínek vyplývajících z ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Podle § 104 odst. 2 s. ř. s., totiž dále platí, že kasační stížnost není přípustná, pokud *směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu.*

Přestože stěžovatel kasační stížností primárně napadá rozsudek krajského soudu jako celek, fakticky jeho argumentace směřuje jen proti výroku o náhradě nákladů řízení (II.).

Otázkou přípustnosti takové kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře zabýval již dříve. Lze poukázat především na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 - 64, ve kterém rozšířený senát judikoval, že *„[u]stanovení § 104 odst. 2 soudního řádu správního, se vztahuje pouze na kasační stížnost podanou výlučně proti výroku o nákladech řízení“*. Podle právního názoru vysloveného v tomto usnesení zákonodárce nemínil absolutně a bezvýjimečně vyloučit přezkum výroku o nákladech řízení, ale naopak umožnit jej tam, kde Nejvyšší správní soud skutečně přezkoumává též (především) výrok o věci samé. Ustanovení § 104 odst. 2 s. ř. s. je tudíž aplikovatelné pouze na kasační stížnosti podané výlučně proti výroku krajského soudu o nákladech řízení.

Stěžovatel v kasační stížnosti nepředkládá důvody a k nim se vztahující argumenty, které by věcně zpochybňovaly, či popíraly zákonnost výroku I. napadeného rozsudku (ostatně stěžovatel byl v řízení před krajským soudem procesně úspěšný). Z obsahu stížnostní argumentace vyplývá, že se stěžovatel domáhá jen přezkoumání a zrušení výroku II. napadeného rozsudku, kterým byla žalované stanovena povinnost nahradit mu náklady řízení. Stěžovatel krajskému soudu v podstatě vytýká jen to, že náhrada nákladů

nebyla stanovena ve správné výši. Přípustnost takové kasační stížnosti stěžovatel odůvodňuje tvrzením, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, v části týkající se budoucího rozhodování o nákladech celého soudního řízení. Tento názor Nejvyšší správní soud nesdílí. Argumentace stěžovatele o porušení závazného právního názoru krajským soudem totiž působí dojmem „nutného přivažku“, jehož jediným účelem je založit přípustnost kasační stížnosti směřující fakticky jen proti výroku o náhradě nákladů řízení. Stěžovatel nicméně přehlíží fakt, že pokud Nejvyšší správní soud v bodě [27] předcházejícího rozsudku ze dne 30. 9. 2013, č. j. 4 Ads 134/2012 – 50 konstatoval, že krajský soud je povinen rozhodnout v novém rozhodnutí také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti, nevyslovil tím závazný právní názor, ale šlo o pouhý odkaz na zákonné ustanovení, upravující povinnost krajského soudu rozhodnout též o nákladech řízení o kasační stížnosti v novém rozhodnutí, jestliže Nejvyšší správní soud postupem podle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. napadené rozhodnutí krajského soudu zruší a věc mu vrátí k dalšímu řízení (§ 110 odst. 3, věta první s. ř. s.). Povinnost rozhodnout i o těchto nákladech řízení tedy pro krajský soud vyplývá *ex lege*, bez ohledu na to, zda kasační soud ve svém rozsudku existenci této povinnosti výslovně zmíní. Fakt, že tak Nejvyšší správní soud ve svých zrušujících rozsudcích činí, je nutno chápat jako připomenutí existence této povinnosti pro krajský soud a jako informaci pro účastníky řízení, kdy bude o nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodováno. Závazným právním názorem je přitom nutno rozumět především tu část odůvodnění rozhodnutí, která přímo souvisí s projednávanou věcí a je v přímém vztahu k důvodu zrušení rozhodnutí krajského soudu; jde o závaznou interpretaci sporného ustanovení předpisu hmotného či procesního práva, nikoli o připomenutí *ex lege* existující procesní povinnosti soudu v dalším řízení.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů naznal, že kasační stížnost stěžovatele směřuje výlučně proti výroku napadeného rozsudku o nákladech řízení (výroku II.); podle ustanovení § 104 odst. 2 s. ř. s. jde tedy o kasační stížnost nepřipustnou.

Z uvedených důvodů proto zdejšímu soudu nezbylo, než kasační stížnost stěžovatele odmítnout jako nepřipustnou, postupem dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ve spojení s § 104 odst. 2 s. ř. s., za použití ustanovení § 120 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

O vrácení zaplaceného soudního poplatku stěžovateli bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 10 odst. 3 *in fine* zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění, dle kterého *byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek*.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2016

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu